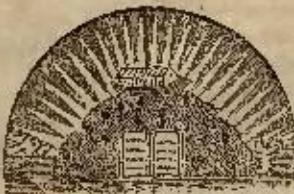

Ե Ղ Գ Բ Ա Կ Ի Ւ

ԹՈՎՈՐԻ ԸՆԴԻ ԶՄԱՐՄ ԵՐԵՎԱՆԻ

Օ Ր Ա Յ Ի Ր

Ս Ր Ե Ր Ե Տ Ե Վ Ե Ր Ա Կ Ե Ր Ո Ւ Թ Ե Ե Ն

Կ Ա Ր Ա Խ Ա Վ Ե Ն, Հ Ա Մ Ա Վ Ե Ն, Ա Վ Ա Վ Ե Ն, Ե Վ Ա Վ Ե Ն
Գ Ա Յ Ե Լ Ե Ս Ե Ն

ՀԱՅԱՐ Ա ԹԻ 10. ԿԵՆԿԵՑ 1845. ԱՌՈՅ 13.

Ք Ե Ղ Ա Ր Ա Վ Ե Ն Փ

Կ Ա Ր Ա Խ Ա Վ Ե Ն :

Տերութեամբ Հատարակեմք յիւր
աեղւո՞ մին շարժողական Համապա-
տասխանութիւն ի մահ ճաղկուհառակ
զատանեկին, որոյ վաղահաս թաւտ-
միլի ՚ի կենաց՝ որպէս ժեղդի իւրում,
նոյնոյէս և Հատարակութեան Մերա-
զանց թռակ գալիք եղեալ յոյժ։
—Ամոյս 11. օրն Հ ա բ ա թ Ա ն դ կ ի ա ց ւ ոյ
նշանն բարձրացաւ ՚ի Սիրամիուռ ա-
ռանց որոք ծխարկան հանդիսի, և շատ
ակնկալու տհաւրանասիրաց յոյն զե-
րեհց։ Այսու եղանակաւ և ոյս հինո-
րեաց երկիր Դ ա ն ե ա ց զ ն ե ա լ յ ու ե լ ր ա-
՚ի մահ տերութիւն Ս ք ե ե լ ե ս ն ը լ ս կ ե-
րաւթեան Մեծին բ ը ի ս տ ա ն ի ս յ ։

—Զ գ ու շ ա ց ո ց ա ն ե մ ք մ ե ր ը ն ե թ ե ր ց ո-
զ ա ց, որ Բ ա ր ձ ր ա գ ա ր մ ա ն գ ա լ ի շ ա տ վ ը -
ո ւ ս ն գ ա ւ ո ր և ն ե ր կ ա յ վ ա ս ն ե ւ ը ր ո ւ ա ց ի

արքեցող նաւատոնեց (կ ու շ ա ն ա ն ա ն ա ն),
Ա ն ց ե ա լ շ ա ր ո մ ի կ է ս օ ր ի ն ս ո ց ա մ ի ն ն
մ ի ա յ ն մ ի ն Հ ա ր ու ա ծ ո լ գ ա ւ ա ղ ա ն ի ի
մ ի ն ձ ի ա յ ո ւ պ ա ն ե լ , և յ ի ր ե կ ս յ ի ն Պ ա ւ-
ր ա ն Ֆ ի շ ա ր դ կ ր յ ի ն ս պ ա կ ր ա ն ն ս ո ւ ս ո-
ր ա ն ս պ ե ս ի ն ։ Հ ա մ ա ր ե ա ն թ է կ ի ս ո ւ մ ա ն
ե ն ա ր ա ր ե լ :

Բ Ո Ւ Մ Բ Ա Ց Ե Ն :

Լ ո յ ի ո ր Ֆ ա կ ւ լ ի Բ ա կ ը ր ի ն ո ւ լ ո ւ մ ն 6 Տ է
ո ր է 12. ո չ ա մ բ ի օ ն և մ ա ս ն ա ւ ո ր ա ր-
գ ե ի ե ա լ վ ա մ ա ս ո ք գ ա մ ա ն վ ե լ ո մ ՝ ո ր ո ց
ը լ ո ր ի գ ի ն ն կ լ ի ն ի 1 ։ մ 0 0 : ո ւ փ ի ք ,
ն ա ւ ն ո ւ ն ա ւ ե լ ո յ տ է ր ու թ ե ն ե հ ց : Յ ո ւ-
ս ա մ ք մ ե ր Ա զ զ ն ա ւ ո ր դ ա ց տ ե ղ ո ւ զ ո լ է
ո ր ո ք մ ի ն ա ր գ ե լ չ ի ն ե լ է ց ա յ ս բ ա ն ։

Ե Դ Ւ Պ Ա Ս Ո Ս :

Բ ա ր ձ ր ա գ ա յ ն ե պ ա ր ք ո ս ն վ ա ս ն հ ր-
ա ն գ ու թ ե ա ն ի ր ե ք՝ ե ր ե ե ա լ յ ն զ ե ր

ասնդրիա, խաղացեալ է՝ 'ի ծով Աւտա-
րիակոն Աւոյ Հազենաւով, ըստորու մ'
իւր շագենաւքն տեղն չէին:

— ԱՅՆԴ դիոյ առաքեալ արծաթի տ-
և ազնի, Հայու, գրմելայ Աղբասանդրիոյ
եղուրքոսի պարագումն, ուր ամեն մարդ
արձակայ որ գնայ տեսնի : Մին Օսմա-
նիան պաշտօնասար տյիշքանայ հիացել
ոյն ձեռակերտիս մերայ : մին Հարց-
րելայ Անդրիու աշաւի ուր իւր ուր մեջ-
ուր էւր էն մեր Փաւէ (Խպարքանի) հանու :

— ԱՅՆԻՆ ԱՐՈՒ ց գրեր Հասան, թէ քանի
եւ բարպարքիք որ տեղն ին + շաս հեռու-
ան գնացել դեպ ձերմակ նեղոս գետն
ի վեր, և տեսել ին, որ մին մեծ գետայ
զլման իւսանմում նորան, որ կարծի
նիգր գետի վաստիներից մին լինի : Եկ-
ումին նաև՝ թէ ումանք եւ բապացիք,
որոց նիկ անունն եւ տուածայ, գե-
րեց առեաւը են տուում, և ուժի մար-
դիկ են բանում, Անդրիու ոյ նշանաւ-
նաւի մէջ ան բանուում : Երքունի
գործակալաց պէտքայ ըստ նոյսին այս
բանիս :

Ու թէ մասն արցունի գործակալ կարգածնիք յե-
ցիսուս : այւ Անորանաւ Տէրութեւն Անձնի
Բրիունիք պարտականայ կիսօբայ արեպական նա-
ռազայթում՝ տակա նա ճարտ վառէ, որմէ, գու-
նէ, և արդարութեան մասն այս շարադրեաց ինչ
ազգ որ ինին : Ազու թէ հ՝ Անդրիոյ Շնէ ափառու-
թին՝ փուք + և նորս բարի և մարգասէր նախանձն՝
կիցծաւորութիւն և պատշաճ է համարդի ամենայն
արշակշն Եղաց մօս : Ի՞նչ օգուս մին կողմից
թղթեր շրջեցաւնիք և մեծամեծ մերաթենաց
Հաւանութիւնն պաշտէլք էլ գերեաց առեսուր
լինի : և միւս կողմից թոյւտուի իշխան նշանի տու-
իում՝ բանի մարզիկ գերեն և ժաման : Եթէ Պար-
կասունու Շախուահի և Անշամանի խաննիք պիս
Անդրիա ծածուկ մեսօք թոյւտում էն բան :
և յայտնի միւս Տէրութեանց աշը կազերայ համար
կեղծումայ իւր մարգասէր բարդարցութիւնն,
և այ իւրն : Ազու թէ ոչ որինախանն և անոցու-
րոյն մարդինց թոյւտու առած : որ իւր պատուախան
Անձնն և խաչագրու նշանն այսպիսի եղեռնութեան
թէ դորդ տան, ևն ժամանակուու որ Աստուծոյ ողբե-
տութեամբ կարու է ի նորդն նորչայ աշխարհի իւր
վաստիներացն դասնիւ և վեժիների լինել : ու-
րեմ լու կառք Անդրիոյ իւր առուն փոխէլ : իւր

փոքր օրոյ որ Հրասարակեցն քթէ մէջ Անդրիոյ և
Գաղցեց գաշինայ իւր որ ամեն ակրութիւն իւր նաւ-
և շունչու աղաքիք Անդրիոյ ծավալուրին գան զի-
րեաց առաջի զուտ տեսնան, և կթէ 32 նաւ բա-
ռկան չի լինի : Անդրիոյ մարգարտութիւնն կարողաց
հնագ անհամ այնքան նաւ եր աղաքիլ : յատկառու ո-
ւոյն շաբարքութ լունելոյ, և իւր նշանի վեճն է
ինդրելոյ համար : Եթէ չի առ էլոյ, ուրեմն կարծ-
մի որ թէ ը մասն ևս մէ լոյ :

Զ. Ե. Ն. Ը. Ա. Ն. Լ. Բ. Բ. :

կոմն Մէզէմ՝ որ է ֆուսաց Դիսպան
'ի թէ Հարան, իւր խնորդութիւն յիտայ
կանչվէլ 'ի Պարուկաստանէ և կարգեալ
Արտաքին դործոց պաշտօնատար իւու-
սիոյ : Սորս փախուրէն Սրբացածն Դ. ու-
ղուր օղլի կարգեցու վասն Պարսկաս-
տանի :

— Կոյսիրն Օսւասաց ւ Նիկողայոս Կոյսիրն
այժմ՝ նոր իւր Հասակի յիտուն՝ և թու-
գաւորելոյ քառու տարին է մանկ + իւր
եղացյլ Այն քառունդըն՝ թէ և 25 տարի
թագաւորեց, ոյտ Հասակն չէր հասել:
Դ հնագ գտուերոց և 'ի չորս որգուոց
Կոյսիրն Պարսկամանայց միայն ներ-
կային Կոյսիրն, իւր եղբայր՝ որ է մէծ
Դուքն Մէրայէլ քառուատուն և ութ տա-
րեկան : Ունց Դուքն Հին Անդրս Ակյամբաց
և Թագուն Հին Հոյսնեգայ : առ աջինն՝
ութ և երկրորդն Հին գտորով մէծ
քան զնիկողայոս : Միւս երեք մէծ Դք-
ուր Հի. ըն վաղճանեցան 'ի ճողկեալ Հա-
սակի : Մինձ Դուքն կաստանդիխանու
որսիու րաւ : յայտնի է, վաղճանեցան
'ի Սէրիզի 'ի 1751 յոկոցան անդ պատե-
րազմի զուտցուց : Նիկողոյու Կոյսիր
եղին հօթն զուակունք : չոր քն ու ու-
ներք՝ որք են Աղեքանուդը, Կաստան-
դիխան, Անդրիոյու և Միքայէլ : և
երեքն՝ դատինք : յորոց մին ոնցեալ
ամի մարգանեցու ի զուրծի անգ Կոյ-
սիրն 'ի Լոնդոնայ :

— Պրուշիոյ թաղաւորն մին աղնիւ արհեակայ տմէլ Եւրոպայ բոլոր տէ-
քութեանց, որ մին ասպետութեան աս-
տիճանոյ Հաստատէլ միայն ուսութեա-
կանաց համար և Երկու գերմանացիք
Ա. Յակոբ Քրիմ և Կարլ Ռիտարը ար-
ժամեցիլ են ստանու մին մին խաչ այս
աստիճանի ։ Յուսովի է այսու հետեւ
գիտուններն այնուշեւ քաջալերվին, որ
փափանակ թանաքի Խթեանց արթան
զործ դնեն վասն աշխարհացյա բաներ
Հրատարակիրց։

— Սմատերգամունք Յուլից 5. 1855թ.
քառուոց և 400 արկղ Զավու շաքար
Ֆախվելան երեքից մինչև հինգ շիլ-
լինգ, չորս պինասելեօք Մոյսինց Էն-
ֆախսից ։ Համապատու էրանի ևս անկա-
ռարան մաշել։ Լիճողու դայն։

— Հունվենց Սուրբ Գևորգու եկեղեցւոյ
կոթուղիկնեւ կոմ դմբեթն այնպիսի
վասնգաւոր պիճուկումոյ մինչ երկա-
թի կամարունիոն շիլնել, որ կործան-
վելոց արգելաւն։

— Յովուկի Յովակին դև. Հերերու ի կող-
մանէ Հաստարակութեատութեան Մեքսի-
կանի Հրատարակիրց Հետադոյ դոյմն
որատերազմի ։ Թէ՝

Առջև Միաբնեալ Կահանցաց Հիւսային Շ-
մերիկոյ, մին հերպիւ ձեռքայ ձեզն և նորա Ներդոր
ժական իշխանութիւնն հաստատեալոյ որ Տէքոա
մաս որին Ամերիկան Միաբնեալ թեան հետ։

Այս հերպ իւրաց ցանեն ու թէ երդիք մին
անձունի նորութիւնայ մէջ ըերում, վասնգոզ խա-
ղաղութեան աշխարհի, և եղանակ ննիքուլու-
թեան ազգաց։

Այս յափշտակութիւն որ ներկայ եղերումայ
ի վաս Մեքսիկան, շատ յառաջ ծածուկ նիւթ-
իւն մէք յայծեամ, երբ օրունից բարեկառու թիւն
էր Հրատարակիւլ ։ Եղանաց մօց Հաստարակութու-
թեան ընդ Կահանցաց։

Տեքստի հցել Ըներիկեան Կահանցաց համա-
պատկան սկզբանն ընկերուցութեան սանակիք
ոյ առում, Մեքսիկանի իրաւունքն ու Տէքոա
ընկացանում է կուշ և ըիրու մ, ինքնակալու թիւն
ազդին արհամարտմայ, նորա անկախութեան և
շաղաքահան կողութեանն սպասեմանայ։

Միաբնեալ Կահանցաց Օրէնքն Տէքոա իւր

հետ միացնեցով Մեքսիկանի իրաւունքն առ Տէքոա
ու ինչ կերպիւ կործանելը կարող չէն, և ոչ ու եալ
սորան իւրանց առկ քաշիւ։

Միաբնեալ Կահանցան առնակութան արարիւ ։ Են
ազգունքն, որ կիմունք էին զաշին բաքեատուն-
թեան, վաճառականութեան, նաւորդութեան, մանա-
ւանդ թէ և օսկմանագլխոց։ որք դրուելով
յառաջ քան ։ 1832, և ներկայ համարին եղանակ
է հոգան։

Ի մերջոյ, ամիրաւ ապահնաւթեամբ նոցա,
[գաշունցն,] որով կամին շաղքն Մէքսիկունցոց
զոհ մասուցաննել, իրաւունքուն նման, որ իւր բարը
մինչ և շման դորդ շնէ առ թղթէմ ուներոյ Տէքոա
սան միաւ որութեան մինչև կ միր չին իւսն։

Դ ՀԱՅ :

1. Առջև Մեքսիկանի հոչումայ առ իւր բարը որ-
դին չաւ կ պաշտպանութեան աղջային անկախու-
թեան, որ սպահացնեալ մինի այժմ՝ յափշտակու-
թեամի Տէքոասոց, որ պիսի հաստատի վշտուն
մասուութեան առեւրց կ ժողովոյն, և հաւանեայ
կ Կախագահն Միաբնեալ Կահանցան Հիւսութոյ։

2. Այսորիկ ողագութ կաւագրութիւնն հուե-
լոց և զարոց գունդ գօրոց, ըստ զօրութեան ներկոյ,
օրինոց, և մասն պամանաւթեան հարգի, վասն
պաշտոնաւթեան հանձնաց, կ պահանջնել հարիւն-
նեալույն երեւ. Վիրքուան զօրոց ։ Կառավարու-
թիւնն, իշխանութեամբն որ ունի տուեալ, ինքան
և Դեկանթերի 13 էջ, յարուցանելոց և զդան յաս-
կացուցան նոմին միուով ։ ընդ անուանակրչու-
թեամբ ։ Պաշտոնակ Անկախութեան Օրինոց։

Միգուէլ Ռուբեոսին, Կախագահ
Գախունորդաց :

Գրանիսիս Գալուքիրուն, Նախազահ
Ամենուուսի :

Ա. Դ. Լու Գեվոյաց

Դ Պալստ Ազգային կառամասութեան,
Վաշինգտոն Մեքսիկանի, Զուն. 5. 1844.

ՀԱՄԱՊԱՏճԱՐՈՒՄՆԵՐ

Յարջու Անդրանիկու և Անդրեալի:

Կ օօօ ներկանեան ընորհ արարեալ ինձ, Օ-
քազիր Փիլցու համատական և զրեա զիւ
Բնեալ ըարեացակամ։

Օհուոր 13. 1845. —

Դ ՄԱՀ ՍԵՐԳԻՄ ԷՄԻՆ, ԲԱՐ,

(Անդրեալ առ Հայուն)

Ամառիկացն գեղոց նն պէտք, քան թէ կար իւ-
Սակայն մնան զայ զոյդ բան մտերսուրաց,
Զոր նուերիմ քնքու և սոսիգ կ միքթար։

Այս մեջ է կորուստ քոյքն ըստ աշխարհի :
 Զի մոհ ոռզւյ է ծընօպի իօհծալը .
 Ա ասդ որոյ աշխարհօքէն թէ շանցայց ,
 Դիման ոչինչ միմիւար քեզ տալ մարթացայց ;
 Մահակոն յ Աստուածային Առւրբ Յայտնութեանց .
 Ծն էկ ուրիշն քաղցածու բան ամփառ թէ անց .
 Անայնութեան է որոյ աշխարհ ու նայութեան ,
 Տեղի ցաւոց և տեղի զշաց և վորդութեան :
 Դոյ այլ աշխարհ անապակն երանութեան ,
 Աւոց աւ է վիշտ և անդութիւն և ման չկան ,
 Որոյ Արքայն է մարգատէր , հեզ և խոնարհ ,
 Բնակքն ուրբ , անմոն հոդիք , արգուրց պար :
 Ե՛ս ապէս ցայս պատրաստաց հայրն դժուած ,
 Վասն Արքոց և Արքարց իւր Աթենեաց ,
 Խում զիման արժանացնեալ է խնկ դարպին ,
 Քոյ արքասոն բարձնունք տիմուլ Աստղին :
 Անըն սրբէ՝ արքուր Պարփակ արժանացէ ,
 Նմաքել զուլւ բայս իւր Արքոց .
 Օ՞ն ուրեմն զի՞ն այլ քան ցայս փախարիչ ,
 Լարեիր զու վասն արքուր ընարել տեղի :

ԱՆՁԻ ԳՐԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

ԱՅՍ ԱՇԽԱԲԱՀ :

Հարսանիք արք իմին ,
 Իւր ուրուն , միկոյի Ապրանին ,
 Այլ այն քան առար համզուն ,
 Ար քաղց տեսալց ոգին :
 Ամուս անց ուսն և զրու տարին ,
 Ի ծաղիք գայար հասակին ,
 Փաթան պատի հարասնաց ,
 Թուն և մանու հարփաց օրհարին :
 Մահարանին օքզադչեաց ,
 Ժախան ծազու , ծախանաց ,
 Ըստին ուստեղ չնշէն ,
 Կայլականին արքաստաց :
 Արդիւն մայր չունէր ,
 Ար հասկից իւր ըշէնք ,
 Եղայցըստե քոյ որուու ,
 Կազեաց սորու ու հարմեր ,
 Իսկ Յալսիկայ սիրոյնայ ,
 Եղ որ սորուն երիցու ,
 Գրիեսւ ըզուին անհնդան ,
 Զայս ցաւագին արքար բան ,
 Ասրդին , և աւ ու , և եղբայր ,
 Թողիւն զիս արք անեղայր ,
 Փոխան շարբուց հարսանաց ,
 Ահա քեզ թուի գագայաց :
 Ճունի կթուցաւ Անհայէլ ,
 Կահան յարձաւ յաստէլ ,
 “ Եղայր որդեսի իմ քաղցրին ,
 Այս քառումին հարսանիք .

Առ ապաքէն ըստ յինին ,
 Հար մարզարտոց փոխարէն .
 Զայս ստեղի հայլակնոց ,
 Զին ըլլուունս արտասուոց .
 Մաստարին և մոնկուն ,
 Կորոտ Մարիստ և Լիմին ,
 Թոգժուկնուլ “ ան , Աստիկի , ”
 Ալուսէին վիշտ աղիսին :
 Կառաջ կառուցաւ առ դրամի ,
 Դիշիսացին մասունք ,
 Տարիաւ եր գին ն զամբան ,
 Աղնեսորդ հով ձեւամբ :

ԱՅՍ ԱՇԽԱԲԱՀ :

Գոշնին փաղին արփինի ,
 “ Առնաց ավաւը տանաղլի ,
 Քանզի նոցա է ոյր Մահ ,
 Արք ու ծանեան գիշուլահ :
 Զեր անգրանին մեռելոց ,
 Արյաջն Հօր Ցէր Յիսուս ,
 Զըրին կարդայ զահախիս ,
 Բայու պատ հանդիւուց գալուու իւր : ”

ԲԱԿԱՍԻՐԱԿԱՆՔ :

ՅԱՅԱՀԱՅԱՒՐՈՒԹԻՒՆ ԱՀԱՅԱՅԻՆ

Հարանալու թիւ Յ-իւ 69.

Ահա , այսպէս է աղքամութեան խո-
 ճութիւնն , որ փոքր արգելք չի ուս-
 մանց և արհեստների յառաջադիմու-
 թեան և ծաղկելուն ուրոյ վերայ կրկնու-
 կիսանինք վիրշի մասին միջուն :

Գ . Եղբարց միմեանցէ բաժանմիկին : —
 Ներկրոյն նոր ուշխարհազիսաց ու զիու
 Հայութին (Խոբեր) տկանելով , մեր Յազի
 բազմութեան թիվն երեք չոք միլիոնից
 յաւել չի լինելէց : Այսպէս ու ըսմեն
 մեք երեք չոք միլիոնի չափ եղբարք
 եմք : Այ Հօրէ ծնած , ընտանի , աղջական
 և մին ծնուրց հարազատ որդիք : ու
 երկանիկ եղբարյութիւն ով քաղցր
 յիշուուկ իրաւ է , եթէ ու ըիչ
 մեծամեծ ազգաց հետ բազդատենք : մի
 բան չի արեալէց , բայց փոքր ժողո-
 վարդ ես չի , մանաւ անդ որ եռանդու

և աշխատասեր բնութեամբն՝ շատ մեծամիջ ազդէքից եռ յաւել է. վասն գի փոքրութեամբն՝ շատ մեծ մեծ գործքէր է դրսի առառում:

Եթի անենիկ հին ժամանակումն՝ ոյս փոքրիկ համեն (ու լուսի գույն) մին Հայուի (լուսի) դաւուզնենի առակ կ'ժարովին, մինն միւտավ կ'առաջանային, միմեանց վերայ դութք կ'ամեն կրիքին, մինն միւտով կ'փառուուրեին: և մինն եթէ վլասնայր տերութեան մէջ ընկաներ, իսկոյն բարպի աղիքն իսրաւուլլավ որոցաւ կ'ինելին: բայց վերջի ժամանակին, ըումն Համբեւն վեր ընկառ, և ոչխարքն ես ցրուեցան: Այս է աշխատ, մեր Աղջի առաջնն կործանումն: Եթէ ուղիւր մեր Աղջն 'ի բնէ զարմանալի Համբերութիւն ունի: սակայն իւր Համբերութիւններպիս թէ յաղթեցաւ արոտքին թշնամնաց առասիկ առաւտպան քիցն: մասն դի՛ երբ որ աշխարհակարծուն ոյն հարուածքն մինն միի յետնայ մէրային հասանձն, իւր որ Հայրենի որմէրի քանդվելը թնդան մերոցնաց սկանչն էր հասանձն, բոլոր շոյերնուաստիկ երկիւղի մէջ ընկաներայ, վախճանեն և սոսկաւով կ'փախնելին: Ե՛ պատճետն շատ ձեզ տեւէց ոյն նուծոյի տառապանիքն՝ ամեն մարդ տօգուրից որ ինքն իւրն է իւր ընտանեաց մին աեղ ժողովին՝ աւրիշների մէրայ հոգու չունենալով: Ե՛ ահա, այս կերպի անկառ, և աղքային ոդին մասն մոտն բաժանուեցաւ, և օտարածին և ուրիշ ըօպու խօսով առաջնօրութեամբ հառարաւոր կերպարանը փախվեցան աղդային օրէնքն: բարքն է սովորութիւնն էստից՝ մեջ մասն ձևոց և սոսկան կարգաց փոքրիստինք, գասիր և սովորութիւնն էստից՝ մեջ մասն մասն կարգաց աղդային օրէնքն: Եթէ իւր կաւոյ (Ութու) մինն միւսի հետ շաղաղան և իրան լինեն, մին պիրկ թումը և օրմ' կ'զուսնան ջրի սրբնթացութեան գէմ, ոյսնքն տառապանոց և երկպառականեանց:

Աեր՝ Էստից ճաղիցան անմիաբնուութիւնը և թշնամութիւնը, քաղաք՝ քաղաքի հետ, գտն՝ դասի հետ, կողմն՝ կողմի հետ: Այս բաժնանուելին փոքրիկ ժամանակ փոքրի համար փոքր հարուածք, զենքն:

Ահա, Էստից կ'օւենես որ՝ անորութիւնի հետ առ որութիւնն է. Հարաւան և դրաց միմեանցէ բաժանվելի՝ այնքան վաստիկար չեն կարոյ լինել մոք յառաջնալոյն, որ քան միմեանցէ տառելին, անձին շուն միոյն ու գիշն բառանձին միայնակ կետնէն: և Հասարակաց բարութեան հազր բառելին:

Կան ևս ոմօնիք՝ որք ազգասիրութեան փափագով վառած լինելով, և ոյցողին ժարպիրաց թիւն մինչ տառն երկու հագար միտինի չափ կմջանանան Հասացանել: Այլ՝ տան դու բնձ, թւակեան իրաւապիո այս ոյցողէս լինի: Ենչ ողուտ եզրուց շասաւթիւնն թէ: որ սիրոյ կարով եզրոյրացան չինենիք: Աղջակից՝ բայց մինն միւսից ջարված հետի կացած եղբարքն կ'ամանեն գետի միջումնելած քարերի: որք՝ միրոց կարած չինելով, սրինթայ ջուրն կ'առչի կ'առանի տառապանոց ճամփութեանը է աղդային: բայց եւր կաւոյ (Ութու) մինն միւսի հետ շաղաղան և իրան լինեն, մին պիրկ թումը և օրմ' կ'զուսնան ջրի սրբնթացութեան գէմ, ոյսնքն տառապանոց և երկպառականեանց:

Մինչ ոյժմ շատ փարձեցինք՝ թէ որք քան վասանէր մնան անմիաբնուութեամբ, և սրբան վասանէր երան անտի ուսմանց և որհետների յառաջաւագի գիմութեան: Եթօփացիք իւր կետի կ'վկացին՝ թէ իւրեանց մեջ ուսմանց և արձեստի յառաջաւագի պառճառն ոչ այնքան է երաւթիւնը և թագաւորութան գանձելին Նզէն, որքան աղ-

գուկից եղբարց միաբան խորհրդակեցութիւնն է գործակցութիւնն և Աստ որդյ՝ մին խեղճ և յետ ընկած աղջի, ամենելին օգուտ չի լինելիյ՝ ամեն մարդկի իւր անձնի շահի միայն մատծել և առանձին խորհրդակեր, ոյլ միաբանութեան և հասարակութեան հասնող է հարկաւոր :

Ահա՛ ինչպիս որ աւունքը, մեր Ազգի յառաջադիմութեան գլխաւոր արգելքներն երեք են, որոց վերսց անդ կարճ կերպով խօսեցաւք, այս ինքն՝ ժոմանակի Համբամանքներն, աղքատութեան խղճաւթիւններ, և աղքակից եղբարց մինեանց բաժանմելիք։ Աւաղ՝ մեր թշուաւութեանն ու երբ որ մինն անցեալ օրեւ միուք բերի, գալց ժամանակի։ Խղճաւթիւններն ևս զուցէ գտշակելով կարս մի։ Ստկայն՝ իւնչը և կոսուրեալ մարդի դոր չի արտ, որ միւզյն իւր յիշ մատըն մօսամի և յառաջաւութեալ տարտիւսանց մշջ մնայ։ Յէ՛ որ մինն Հիսոնդ իննին և խոր ցու, երես անդշշիկելիք Համբարելով տրտուի, հոգուի մէջ ընկանի և մահի երկիւդից սրաշարսն մնայ, ՚ի զուր է քժշնների ջանքներ, աված պեղարուեքն ևս անօդուու գարձեալ։ Բնէ որ մին ոտ քարի կալի, իրաւայ վայր ընկանելովն մին փոքր ժամանակի իւր ձնեապարհիցն յիտ կընդգանի, բայց լաւուր համար, իւր մրաց քում հառապատճ ձնեապարհիցն յիտ չի մնալից ։ Աղի՛ զու որ անու, ոտ մատթեան հապուի մէջաւ ընկել, մի վախենար արգելքներն քաջութեամբ զիմ կալ և յաղթել, Անցեան միտ րերեսի զու քեզ մի սպաներ ։ աշ չուն այսուելուն շնչի և ան առ արիաւ թիւն բայց նորա հետ։

Դուցէ աղջառակեր եղբարց հարցանմին, արդեօք օրոք գեկ կայ սոյ առապարանց ։ Այս, կայ և շատ բաւն կայ։

որ յայտնապես երրարդ յօդուածի մէջ յասկացեալ կդնենք ։ և յուսումք մեր Աղջառակերն անհարդին բանք չեն Համարելից՝ այլ հաւանական կհամարեն մեր ասութիւնքն ։ Եղբայրն ։

Բ Ե Ր Ե Պ Ե Ը Տ Ա Վ Ա Ե Ա

Թիւ հոգինու Սկսու Անձունութիւն
Ա Ե Ր Զ Կ Տ Ա Ա

Աին ոքրոն առ աւու Սոյին ամուսնութիւնի հում բարեկամի ընտափութիւնն, որ Հետխոյնին առքի տակաւնն, Անդշինի մեն ձորի մէջն էր, և հենայ մասն իմ կենաց ամաշջութեան Յազու լով թանձը բնակուուած տուղին, մին որոսի աղջեւքի Հաւուն բանած վասցի մին քոնի մուն, ուս անց պրոք մարդի հանդիսուց։ Վեր նախաւ ձորի վերչին մաս մին ասքի տակաւն մ տեսու մին ծէր Հափշիկ, + անգիտ, որ իւր փոքրիկ արաւուած բանի էր։ Կորպս հասակով կանոն գուսանն, Երիսի խոր և վասնեննել, ինչ-ուն։ և Ա ջի կուզն ցոյց ին տալման թէ նա շատ առարիք էր տեսէւ և շատ գուռարութիւնք էր կը էր, + Աւրախանալու։ որ յիւ մոյնակ պատելոյ մին մարդ տեսի որ պաց ուու, Ֆրուցն ի նոյ և այս առ արիաւ թիւն բայց նորա հետ։

“Ծերուննի, երեւ մանաց որ դու տանու մետ էն անէնք չը, որ մերնած մարդի վերաց զրուտ այ, բահաց երիսի քութիւն, և մաստակում ։” Հաւ պարզն անց առ որը լուս ի ծառան քառականին թիւ երեսից, Ուստած Յաւլոյ երուունք չունինք, այլ շատ օբնութիւններ, կամ թողոծ ինձ համար, Ունին Ֆեռուս ։ Քերակուն և Կոստանդնուպոլիսն, որ շատ աղջառն ի մեջ էր համար Համար Համար Համար ։”

“Արտիշան, զու ունց մասնագունցն աշխարհէց իրականաւ, կարծեմ շատ իմքը փորձութիւններ կան նետու ոյս առանձնակի տեղութեաւ։” “Ահ, պատուն։ աւ որ ոք զնուուանակ այս վաստ սիրու իմ խառն ու առնու մուտ, ա առանցն իւր էներ մի սիրու վերոյ զնեւու։” Եւ ոտ և օր զըրդու մայ ինձ զ էնդ առ աշխարհու պէտքայ աղջեւք անիմք աշխարհի զիմ տակն որ երեկոն և տառաւ ու, և պէտքայ կը իւր, ուստ նորա հետ ամենայն օր ։ ՚իւն կարզայ այս տուերս ևս շունչու ։ ինչ պէտ որ միւս տեղեցն - քանդի լու զիտես որ նա մեր Ցերեն տաքի վերաց փորձեց։

“Իմ լու բարեկամ արևմանայ, որ զու վաղուցիւ ու խուաւ որ գարձէլ երենային երկիր համար։”

“Քառասուն տարի յատ ու՞,” պառա, “և զաւ լու որ Տէրն շատ լաւ եւլու ինձ մերայ, և էլ թէ որ Փիքին յուսու եւը ք շարժու և լու լի ։”

“Բայց գեղ Երբէ ենոքն փորձութիւն չի պատհաւ և անուաց տաս քո Փիքին։”

Նոս զիտեմ որ իմ սիրու շատ խաքիրայս, և ուս-
տանեն ցոնումնայ յազթել ծեր Առէսիս, բայց իմ
Տէրն էրին ցու մոռ մայ, + շնորհու է ո իրկու է լ
կու ք հաւատացը, և աչ թէ ձեղոնավ, ու էկ է լ
Աստուծոց ձիք քոյ, + Լուս պայս, պի ու սկսէլայ
բարի դորժն, պիտի կատար հաստցնիք Եւր ցորէնոս
ցանու մ Պարն, շեր հուսնու մ և թուղու որ թա-
ցունք գան հուսաքն, կամ իստուն կոմ զաղըն
իւ դուն և շուցուննան, Ենպէս էլ Առուած եւր ցա-
նումց բարի ու ըն մեզու որաց սրտան, չի հեռու-
ման և թուզում որ մեռնին:

"Առումու թէ հըբին վրոգու էլու ։"

"Հա, Պարն երբեմ զեմ զուցնայ և իմ ակտն ջւամն
միրիմնանց՝ Մալին, զու. մի խոսն Տէր առ ժա-
ռացու մ + նա ք. Հրանդութիւնայ աղարկում, +
աղաքառութիւն, նեցա թիւն, ճանճ, և գոյ ցորնն
ապրումնայ, բայց եւ ասումամ զե սկսա, նա իմուս
Տէր չի, պատճառ, որ իմ սրբա զուու թակուրայ,
և եւ նորուննի չեմ առանան, բայց մէրտին և վերտախն
և միքատինց թակում, մնյէ պատճառու որմանամ
բանոց զուռն, և ոյնունեան ահամնամու որ նա միշտ
լորիս + Նոս իմ սրբա զուլու երբոր կոտրած և ս-
նա իմ անկողինայ իշել, երբոր կուանան եմիշել. նա
իմ մեղքէրին ներէլայ, նա իմ զէն չի զան, Ենուոր
համուր որ եւ իներք եմ և ուն, և չեմ սիրէլ իւրին
սրբան սիրիբէ: Ապա, նու մեռնալու խոշուն Առու-
ման հոգու համար: ԱՌ չ չ և Նու խոսն Տէր չ լ +
կոտնի իմ Վիշեն, կոտնի իմ Խրչան, կոտն կոսոյ
իմ տուն, մնյէ հրեանդ միշ իշէք իմ տեղումն
և բարձում, հենծի ինձ ու բարիրար Զեռունի,
բայց էլ եւ զու կոտրն իւրին, և կոտն որ բարին
էլ բարին: Եւր որ ասուուր է խօսքերս, մին մեծ
արտասուր թու, կոր նորա երեսին, և ես սասցէ
ինձանամ, ի՞նչ չ չ ուս է արտասունքն համար
կամ հաք մին Երինային պիրոյ և Երախարդիսու-
թերոյ որ արմանան միունքունյ և ինչ ծեր իմի
սրուտ մի յնական:

"Կարծեմ տեղու բարզութիւն ունիք ։"

"Հարամես Պարին", ասու, և անդի երկար թիւն
ցոյց տուլն յան, "Իրեմ մին շնումնանց բարզու լունց
իմ սիրու սուր մանու, և մանն նամաննայ պին: Բայց
էն մամանակ հնձն Պարն կ ունիրէս լուսոյ բարու-
զում որ իմ սիրու ու բարիմնանց, և համուր մայ
որ ուուր Գիրիքայ բարուուր, մանումներնան բա-
րզում, և ամեն ամեննան բարուուր: այս հա-
մար երբ որ իմ մենաք զութուննանց իմ սիրու
երին յունաց իշնամ:

"Եւր մեն, զու Առ որ Գիր ունիք ։"

"Անիմ, և Երեսուն տորին որ սորինիս կոր-
չուն, և ներկայ երբ կիրուիքն բոլոր որն անձիք պայ
կիրուում, կիրուն, կաղաքն, և կհամարն որ
Յիսուս Արքատան ի Ալլայ խոչ Առէսի զէշ և կու-
տու ոթափն ։"

Օր մի և նոյն ժամանակուն անց եր կուլուն և
միւս բաներն առարանու մին. մենա բարի սուսցի ծե-
րի համաստ յուսայ, որ նորուն երկնու մի կանչիւ-

պէտ և Յետոյ և լոկցի որ նա անեահամ գատամանի ը
Առուած ամ այլին պաշտոնէրու մե և յանէն ժազմու-
գոյ հոմնոր հանէր իրեն պինակ բարեկար շատութիւն,
և Քըսատոննայ, որց իուկուն երկնու մե է բ:

Միւս իրակին վասցի ժամ մին մերձաւ որ անդ +
և շուտով հանու շեցի հեր Սովուսին իւր տեղումն:
Պաշաննէր քարոզի հոգիոցան: և ազգու տեղումն:
Ովունու բոլոր կովն գրեթէ երեսու մե է ը երեման: ու
թիւննէր թէ է լուս անշակումէր նա (Առուածային):
խոտամնանը: Երեկու էլ սեռոյ որ է կէտ և Ա-
կութ քի ժողովի, և ինքրեցի որոշակինէիլոյ որ Մու-
սինի տուք ուուել, և նա Էնպէս մին յորդ հե-
ղող պի վերթ ափեց իւր հարաւոր զգացմանք,
որ եւ ընու չի լուն: և որա լուզուն պարդ է, բայց
ինքն արեամնէր ենորդ Երբեռանք, որ ինչ շուտ ու-
րացու թիւն պատճառեց: կրաք ոչ մնչ էր ան-
դի կամ պակս գան թէ խոնորհու թեան մենացու ինչ
պինակ: և որա ազգութիւն ուուննին ցոյց էր տուլուն
թէ Վանական ներկայ է բ. նորու ձայնն մոզի էր և
մեղացից: բայց ուուտիւն և անուսաննէ եւ իրը
վարչացից կարեռու թէ կորող կիննի տալ իմ ըն-
ըլը զիսու թիւն և, աշամարհոյին յուջուութիւնը
ենորդ: մին խոնարհու թեան, Ենուն մին մերձուանց
սրբի և Ենորդ մին երիկի հօտ լինելը համար,
որ բարեկար շտեռն ուներն այսէն անէր:

Լոտեռոյ, կարգացդ, պարզ և անա չառ անցքէ
խոշուն կե և Եր Մալինինի էւ չի ցոյց տարման որ նու-
թիւննմ. լցած զիրաւունցու թիւնն էն չի Յանու
Թիւնասի շառաւարքին, որ Առուած նու խուքնու ու-
զումնայ և զործու ուծունն նորուն որ կիրէ: Այս ցոյց տարման որ
"Ասուատ մորիկանց երես մօքի տուու չէ + ոյլ
ունին ուզին միշի իւրինց զախիցուն և արդարու-
թիւն արց ունենանց ընթառնում: Ա. թէ թէ Ասու-
ատ առ պաշտութիւնն զուու թեսմք է մօք շնին:"

Բառնաման չէ կարգացդ, որ գու մինակ այս պատ-
մութիւնն հաւանիս, ինքը ևս զործուունին կատա-
րելու թիւնն ան հարկուու որ նի՞չ չ ներկործութիւն ն-
ոյ յուու չ ընուում էս քեզանում: — Կարէիսայ
քո կացու թիւնն զանուուն է եւ ինդէ մարտի կա-
ցութիւնն է լինի. լուս զառ հաւանաս այս Ափիկին-
ցուն յանցաւ այս Առուած Սուրբ Օքինոցն, և
կու հաւանար կացու մինունց ուզումութեանն, որ
նու դասէ և յարինց էթիւ, զու զիմուն լինի առ-
ցէն Գիրու Քիրիստոս այս լինու համար, բայ-
ցու մեցուն մունուն լու և քոյ տօրի արաւ թէնուն
յարիւնու, այսինքան կարէիք մինիստրու թիւն գո-
տաննէ Անեսութեանց: Եթէ զու մինչ օրս զանց առ
արարէ, կամ արքամարհելուս նորս ուզումութեանն
ուզուգիններն + ուրինի էն անու որ չացոն իւր ուոր-
ուսին լոյրութեամբ տուր քոյ խոշմաննեն Անդ-
պիս պիտի դիկիւն: Եթէ զունց առնում էստուն մին
մեծ պիրու թիւնն ։"

Բառէ հաւանասին:

ԲԱՐԵԿԱՄՈՒԽ-ԴԱԿԻ

(Թարգմանութիւն)

Ա' և սիրելով ամարի մասց,
Քաղցը տղեղանիք՝ եղիսաբետալ պիտօց,
Քե մահանուցու ամոնիալ լերկին.
Քե ամաց որումն օհեանց նոյս փարատին:
Ենոք էն անքահ վեշտիկ մորդիան,
Դիմուլ չեղառ թիւնու և վեշտ ներած թեսն,
Է հանցոց սիրոյ բարեկամութեան,
Հողք, վեշտոք և ընկերունք կցեալ յօնան:

1892.

Դ. Շ. Ձ. Պ. Գ. Օւեռտ Է-Շ Ա-Շ Ա-Շ
Գ. Ե-Շ Ա-Շ Ա-Շ Ա-Շ Ա-Շ

Ապերլանիկ՝ կըյս, որ մե առքուլար
Չամուկնունելու մնաց այս պատահաւ,
Տիւն-ը, բայց և ըստ չ հազար մանկալն
Կաւ սպառուց տիմին է պար:
Պատի խանուրնեաւ, գլմք ամեթիչաց,
Աշք նորու ծառիք տրիամք ծովացաւ
Այս պարիշշութիւն պարէ գարունութիւն
Այսօրնուն լուշ շնոր կաժօղին մայր:

Օրենք երկեր հանուր
Խնձ լայտիկ եղենու պատր,
Ջեր ոկուր ուռէք քնար.
Այս մեջին զամ տիկին մայր,
Շաղմուշիան սուք ծովոին
Զին ոյսան տօմ պահապանին:
Ջեր արաց ջինջ արուուու.
Մարդուուշար յաւաւ ի հեռու
Բնու մանկունք մանմայրուտաւ
Հածեն ընդ իս զիւրեանց խոր խոյլ
Թիւն թշշուուք ի տանադին
Բարձուուց ուղին պիւրեանց ըսմին:
Զի անց մայր իս զալուսկն
Ի մամ-բան հոզուց կայսին:
Ուզ ի հաւ զանին տնջին:
Զին լայտէ գուք կունչադուի:
Լամացի երջ քնարոց
Եւ տօնք ու բախ տարի կանոց -
Դայրայլիկ հաւուց երգոց
Թող մերասցին յունիսնց ինոց:
Զիս լոցէք, որ որբացայ,
Այսոց էշուու կըյս, մայրացայ,
Ես հարօս պահապանութեան,
Այսինչան չօր:

Դ Տ Ս Պ Ա Ր Ա Ն Ի

ԱՐԵՐԱՑԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

Դ Հ Ա Ց Ս Ը Ն Ե Ը Ն Ե Ը Ն Ե

Այս յարենարուն Վարդական Տիրացու Մարտիրոսի
Մկրտչան Դաւթեանց, Հանգերձ Յաւելու ած միք
Ի Գերապատիք Պարոն Յամբաննիւն Ավարդին, Ա-
ռաջին Արդապատիք Մարդուիրական Շնմարտին:
Երկուու Տողորութեան զին հասանակցու -
Եթէ 250. Օսմանի միամազու, առաջին 1-2
Եթէ 100. միանզար, առաջին 1-12
Եթէ 1-ից մինչ ի 50. առաջին 2-12

ԾԱՆՈՑՈՒԹՅՈՒՆԻՆ

Ավ կամ Արցուուք հոգեալ, սարազիք Եզաւակին
Հանդիսանուն առա ի Կարիսթու, Կորող է իւք սուն նու
ու զարին առ Ակրասուու Տպարանիս:

Դ Ի Ե Ա Զ Գ Ա Ը Ս Ի Բ Ի Ո

Տողեն Արդաբերուց 24. Անուն
Ա է ամեն Արդաբերուց 16. ու
Ա խան Արդաբերուց 3. ու

Եթէ որ ոք անձն կամ մայս ասանձին բան տայլ
տալ, իւրաքանչիւր տողին պիտի տայ՝ 2. Անուն

Ամեն ու ուստինական և ապասէր Պարհիք, մանու-
սան մեր Մարդաբերական, և թուզու Ամենա-
իրէնան. Հոգեորակն, և Հայկական Հայրենասի-
րական Շնմարանց աշխերաքն կորդորուին ունել
իւրենց քանալութեանց հումար՝ որ ոք լուց, շա-
րադրութիւն, կուն թարդմանութիւն ու զարին որ
հրատարուիլին Ազդամիրի միջոցան:

Որոք տաղողերի բան ու գարեկուն՝ շնորհ արաց-
գնէ մի շարաթուն յառաջ ուղարկել որ մանես-
ին հասանի:

Տ Կ Ա Ց Ի Ա Ր Ա Ն Ի

Պահ

Ամայս 11. Պահեանցաւ Պարգև էմին Տ. էմի-
նեանց կ հասանի 14. ամաց, 1. ամայս և 8. առ ուրբ:

Ի պարտ օքարտուն ընկերութեան
Մ. Գ. Խ ա լ ա ր ե ա ն ա լ ա ր ե ա ն ա լ :